

A KÚRIA mint felülvizsgálati bíróság

Kfv.III.37.730/2014/7.szám

A Kúria a dr. Zoltán Gábor ügyvéd (fél címe 2) által képviselt felperes neve(felperes címe) felperesnek a jogtanácsos által képviselt alperes neve(alperes címe) alperes ellen gépjármű forgalomból történő kivonása tárgyában hozott közigazgatási határozat felülvizsgálata iránt indult perében a Szegedi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2014. május 20. napján kelt 7.K.27.070/2014/5. számú jogerős ítélete ellen a felperes által 6. sorszám alatt - fellebbezésként benyújtott, de helyes minősítése szerint - felülvizsgálati kérelem folytán az alulírott napon - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Kúria a Szegedi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 7.K.27.070/2014/5. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a Kúria a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 50.000,- (ötvenezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak - külön felhívásra - 70.000,- (hetvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A ... Zrt. (a továbbiakban: Zrt.) mint kölcsönbeadó, és a felperes mint kölcsönbevevő között 2007. június 1. napján kölcsönszerződés és opciós szerződés jött létre a ... forgalmi rendszámú Ford IJU2 típusú 2007. gyártási évű 2007. június 8. első forgalomba helyezésű gépjármű finanszírozására. A Zrt. a 2013. augusztus 12. napján kelt okirattal a kölcsönszerződést 2013. szeptember 4. napjára felmondta, és az opciós szerződésben foglalt 5 éves határidő lejártát követően közölte vételi jogát. A Zrt. a alperes neveSzegedi Járási Hivatalánál mint elsőfokú hatóságnál 2013. szeptember 26. napján kérte a gépjármű ideiglenes, 6 hónapra

történő forgalomból való kivonását, ugyanis a felperes a kölcsönszerződés felmondásából eredő fizetési kötelezettségének nem tett eleget. Az elsőfokú hatóság a 2013. szeptember 27. napján kelt CS-06B/01/37.302/2013. számú határozatával a felperes nevében nyilvántartott, a Zrt. opciós jogával terhelt gépjárművet 2013. szeptember 26. napjától 6 hónap időtartamra ideiglenesen a közúti forgalomból kivonta. A felperes fellebbezett a határozat ellen, amelynek elbírálása során az alperes a 2013. december 5. napján kelt CSB/01/6538-1/2013. számú másodfokú határozatával az elsőfokú határozatot helybenhagyta, a közúti közlekedési igazgatási feladatokról, a közúti közlekedési okmányok kiadásáról és visszavonásáról szóló 326/2011. (XII.28.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 100.§ (1)-(5) bekezdései alapján.

A felperes keresetében az alperes határozatának az elsőfokú határozatra kiterjedő hatályon kívül helyezését kérte. Arra hivatkozott, hogy a Zrt. a régi Ptk. (1959. évi IV. törvény) 375.§ (1) és (4) bekezdése, továbbá a 374.§ (2) bekezdése alapján az opciós jog gyakorlására előírt 5 éves határidőt követően, azaz 2012. június 7-e után opciós jogát nem gyakorolhatta, ezért a Zrt. az opciós jogára hivatkozással nem kérhette volna a gépjármű ideiglenes forgalomból történő kivonását. A Zrt. a Korm. rendelet 100.§ (4) bekezdése alapján nem minősül törzskönyvvel jogszerűen rendelkező ügyfélnek. Súlyosan tévesnek és iratellenesnek minősítette a hatóság azon megállapítását, hogy a törzskönyvvel való jogszerű rendelkezést a kölcsönszerződés és a Zrt. javára bejegyzett opciós jog megalapozza. Álláspontja szerint az 5 éven túl esetlegesen közölt vételi joghoz semmiféle módon és formában joghatály nem fűződhet. Ugyanakkor az is nyilvánvaló, hogy a gépjármű törzskönyve a gépjármű feletti tulajdonjogot hivatott kizárólagos jelleggel igazolni. A felperes megítélésre szerint a forgalomból való kivonás törvényi feltételei nem állnak fenn, ugyanis a vételi jog kogens és jogvesztő jellegű határideje 5 év, amellyel ellentétes megállapodás semmis. A jogszabály erejénél fogva a régi Ptk. rendelkezései alapján semmis az alperes által hivatkozott opciós szerződés 4. pontja, amely szerint az opciós jog addig gyakorolható, ameddig a kölcsönbevevő valamennyi tartozását maradéktalanul nem teljesítette.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét alaptalannak értékelte és elutasította azt. Ítéletének indokolásában a Korm. rendeletnek a kérelem benyújtásakor hatályban volt Ptk. 100.§ (1), (2), (3), (4) és (5) bekezdésére hivatkozott. Idézte a közúti közlekedési nyilvántartásról szóló 1999. évi LXXXIV. törvény (a továbbiakban: Kknyt.) 9.§ (7) bekezdésében foglaltakat, valamint a Ket. 86.§ (1) és (1.a.) bekezdését, a régi Ptk. 374.§ (1), (2) bekezdését, a 305.§ (1)-(4) bekezdését. Kifejtette, hogy a hatósági nyilvántartás is közokirat, a jelen esetben a járműnyilvántartás deklaratív nyilvántartás, ugyanis az abban bejegyzett tényeket, adatokat, jogosultságokat nem a nyilvántartásba való bejegyzés alapozza meg,

hanem a Zrt. és a felperes között létrejött szerződés. A járműnyilvántartás személyhez kötött záradékként bejegyzésre került a Zrt. vonatkozásában a törzskönyvi letét és a törzskönyv postázási címeként a Zrt. székhelye is. Ezen deklaratív hatályú bejegyzések a Zrt. vonatkozásában a Korm. rendelet 100.§ (4) bekezdése alapján megalapozzák a törzskönyvvél való jogszerű rendelkezést. A felperes a járműnyilvántartás adatai bejegyzése alapjául szolgáló szerződés érvényességét az általános hatáskörű bíróság előtt megtámadhatja, és amennyiben a bíróság jogerős határozatában megállapítja a szerződés érvénytelenségét, úgy kérheti a járműnyilvántartás vonatkozó részének törlését. A felperes ilyen jogerős bírósági döntést sem a közigazgatási, sem a bírósági eljárás során nem csatolt, ezért az eljárt közigazgatási szervek jogszerűen döntöttek akkor, amikor a gépjármű törzskönyvével jogszerűen rendelkező Zrt. kérelmére a gépjármű ideiglenes forgalomból történő kivonását a Korm. rendelet 100.§ (1)-(4) bekezdései alapján elrendelték. Az opciós joggal kapcsolatban az elsőfokú bíróság azt állapította meg, hogy a Zrt. a járműnyilvántartásban 2007. június 8. napjától bejegyzett vételi jogát az 5 éves határidő lejártát követően gyakorolta, ezért az 5 éven túl közölt vételi joghoz joghatály nem fűződik. A vételi jog alapján a Zrt. rendelkezési joga nem állapítható meg. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint önmagában a járműnyilvántartásban bejegyzett vételi jog még nem alapozza meg a gépjármű feletti rendelkezési jogot. Hangsúlyozta a bíróság, hogy a Zrt. a Korm. rendelet 100.§ (4) bekezdése szerinti rendelkezési joga nem az opciós jogon alapult, hanem a járműnyilvántartás adataiba bejegyzett személyhez kötött záradékként feltüntetett törzskönyvi letéten és a járműnyilvántartás adataiban a törzskönyv postázási címén. A felperes olyan okiratot nem csatolt, amelyből megállapítható lenne a járműnyilvántartás adatainak bejegyzése alapjául szolgáló szerződés érvénytelensége.

A jogerős ítélet ellen a felperes - a téves, majd később kijavított jogorvoslati záradék miatt - fellebbezést nyújtott be, amelyet egyébiránt kért felülvizsgálati kérelemnek is tekinteni. Kérte a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, arra tekintettel, hogy az eljárási és anyagi jogi szempontból is jogszabálysértő. Arra hivatkozott, hogy a 2014. április 30-i tárgyalási napon az alperes egy fénymásolt dokumentumot csatolt amelynek hiteles tartalma egyrészt igazolásra nem került, másrészt a bíróság a felperes részére az új bizonyíték tekintetében a Pp. szabályait megsértve nem biztosított lehetőséget arra, hogy észrevételt tegyen vagy annak hitelességét cáfolja. Ezen kívül az elsőfokú bíróság a 2014. március 21-én kelt részletes észrevételei 2. bekezdésében foglaltak ellenére elmulasztotta a tárgyalási jegyzőkönyvben rögzíteni azt, hogy a felperes kérte a kitűzött tárgyalás távollétében történő megtartását, hanem ezzel szemben a valóságnak nem megfelelően azt rögzítette, hogy a felperes szabályszerű idézés ellenére nem jelent

meg. Ezen okból álláspontja szerint az ítélet eljárásjogi szempontból súlyosan jogszabálysértő, már önmagában ezen az alapon az ítélet hatályon kívül helyezésének van helye.

Tartalmi szempontból a Korm. rendelet 100.§ (4) bekezdésének sérelmére hivatkozott. Kifejtette, hogy a felperes, mint a jármű tulajdonosa nem helyezte a törzskönyvet pénzügyi követelés fejében letétbe a Zrt.-nél. Ilyen rendelkezése a kérelmezőnek semmiféle szerződéses feltételei között, sem az általános szerződési feltételei között, sem az üzletszabályzatban nincs. Erre vonatkozóan az alperes semmiféle bizonyítékot nem csatolt. Pontos, konkrét, valós és tényleges szabályra sem a kérelmező, sem az alperes nem hivatkozott. A Zrt.-vel a felperes semmiféle módon és formában letéti szerződést nem kötött, letéti jogviszony a törzskönyv tekintetében nem is keletkezhetett. A felperes álláspontja szerint a bíróság a saját okszerű jogi levezetésének a következtetés levonásával abszolút mértékben ellentmondott. A törzskönyv ugyanis nem szolgálhat más célt és rendeltetést, mint a vételi jognak a biztosítását, de csakis és kizárólag az 5 éves jogvesztő határidő alatt. Ha a kérelmező a megszűnt vételi jogát jogszerűen eljárva töröltette volna és a törzskönyvet a felperesnek visszaadta volna, úgy fel sem merülhetett volna az, hogy kérelmezze a forgalomból való ideiglenes kivonást.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályban tartására irányult.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274.§ (1) bekezdésének megfelelően tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Kúria álláspontja szerint az elsőfokú bíróság megfelelő alapossággal feltárta, és rögzítette ítéletének indokolásában az ügyben irányadó tényállást, és abból az ide vonatkozó jogszabályi rendelkezések alkalmazásával helytálló jogi következtetést vont le, azzal a Kúria is egyetértett.

Kiemeli a Kúria, hogy a Pp. 270.§ (2) bekezdése és 272.§ (2) bekezdése értelmében a felülvizsgálati eljárás során kizárólag a jogerős ítélet jogszerűsége vizsgálható, a Pp. 275.§ (2) bekezdésének megfelelően a felülvizsgálati kérelemmel érintett körben.

A felperes eljárási kifogásai kapcsán rögzíti a Kúria, hogy a felperes a felülvizsgálati kérelmében hivatkozott 2014. március 21-én kelt észrevételeiben kétségtelenül kérte, hogy a bíróság a kitűzött tárgyalást távollétében is tartsa meg. Ennek ellenére a 2014. április 3-i tárgyalásról felvett tárgyalási jegyzőkönyv csupán annyit tartalmazott, hogy a felperes szabályszerű idézés ellenére nem jelent meg - ami egyébként a valóságnak megfelelt -

nem tartalmazta azonban azt a kitételt, hogy a felperes kérte a tárgyalás távollétében történő megtartását. Figyelemmel arra, hogy a tárgyalás ennek ellenére érdemben megtartásra került, így a tárgyalási jegyzőkönyv ezen hiányossága az ügy érdemére nem hatott ki. A bíróság a tárgyaláson ismertette a keresetlevelet, az alperes nyilatkozatát, az addig keletkezett bírósági iratokat, és a beszerzett közigazgatási eljárási iratokat is. Így a tárgyalás szabályszerűen megtartásra került. Az alperes ténylegesen csatolt 5/A/2. szám alatt iratot a tárgyaláson, amely a járműnyilvántartás 2014. április 1-ei adatait tartalmazta, ebből megállapíthatóan a jármű forgalomban van. Ezt a tárgyalási jegyzőkönyv rögzítette is. Ezen iratcsatolás azonban a felperesi kereset elbírálására, a felülvizsgált határozatok jogszerűségének megítélésére semmiféle kihatással nem volt - figyelemmel a Pp. 339/A.§-ában foglaltakra is - , az iratcsatolás a felperestől a tárgyaláson való ottléte esetén sem igényelt volna semmiféle nyilatkozatot, az új bizonyítékként nem volt értékelhető, erre a jogerős ítélet meghozatala során nem is került sor, így az ide vonatkozó felülvizsgálati kérelembeli eljárási kifogás megalapozatlan volt.

Az ügy érdemét illetően a Kúria a következőkre mutat rá. A Kknyt. 9.§ (7) bekezdése értelmében a járműnyilvántartás az (1)-(5) bekezdésekben meghatározott adatok tekintetében - a természetes személy azonosító valamint lakcím azonosító adatok kivételével - közhiteles hatósági nyilvántartásnak minősül.

A Korm. rendelet 81.§ (1) bekezdése alapján a jármű tulajdonjogát igazoló okirat a törzskönyv. A 84.§ (4) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a jármű tulajdonjogát érintő korlátozás esetén a törzskönyv kizárólag a korlátozás által meghatározott jogosult részére adható ki. Az elsőfokú hatóság rendelkezésére állt a közhiteles járműnyilvántartás adatlapja. Ebből megállapítható volt, hogy a törzskönyv jogosultja a felperes, azonban a törzskönyvet a szerződés megkötésekor hatályos, a közúti közlekedési igazgatási feladatokról, a közúti közlekedési okmányok kiadásáról és visszavonásáról szóló 35/2000. (XI.30.) BM rendelet (a továbbiakban: BM rendelet) 74.§ (4) bekezdésében foglaltaknak megfelelően a Zrt. székhelyére postázták ki. Ezen bejegyzés a Zrt. vonatkozásában a Korm. rendelet 100.§ (4) bekezdése alapján megalapozza a törzskönyvvel való jogszerű rendelkezést. A közigazgatási eljárás során a Zrt. a kérelme benyújtásakor igazolta, hogy a felperessel kölcsönszerződést kötött, amelynek alapján a törzskönyv jogszerűen került hozzá és jelenleg is ott található, melyet a közhiteles járműnyilvántartás adatai alátámasztanak. Amint arra a Kúria már másik egyedi ügyben hozott felülvizsgálati ítéletében is rámutatott (Kfv.II.37.504/2014/4.), amennyiben a törzskönyvvel jogszerűen rendelkező pénzüintézet terjeszt elő kérelmet a gépjármű ideiglenes forgalomból való kivonása iránt, a kérelmet okirati bizonyítékokkal alátámasztja, a hatóságnak a kérelemnek helyt kell adnia, nem mérlegelhet, mivel

regisztratív tevékenységet végez.

A felperesnek a törzskönyvvél való jogszerű rendelkezés tekintetében kifejtett felülvizsgálati érvelése kapcsán rámutat arra a Kúria, hogy a közlekedési, igazgatási hatóságnak nincs mérlegelési jogköre a gépjármű forgalomból való kivonása iránti kérelem elbírálásakor, ha a forgalomból való kivonás törvényi feltételei fennállnak. A perbeli esetben a Korm. rendelet 100.§-ában foglalt feltételek kétségtelenül fennálltak, így a forgalomból való kivonás jogszerűen történt, függetlenül attól, hogy mit tartalmazott az opciós kölcsönszerződés. A Zrt. korábbi és jelenleg hatályos üzletszabályzata is akként rendelkezik, hogy amennyiben a kölcsönbevevő a kölcsönszerződésben foglalt valamennyi kötelezettségét teljesítette, úgy a hitelező köteles a gépjármű törzskönyvét és a korlátozó bejegyzések törléséhez szükséges nyilatkozatokat kiadni. Mindaddig tehát, amíg a kölcsönbevevő szerződéses valamennyi kötelezettségét nem teljesíti, a pénzüintézet a gépjármű törzskönyvét jogszerűen tartja magánál. Sem a közigazgatási eljárás során, sem a perben nem merült fel adat arra vonatkozóan, hogy a felperes a kölcsönszerződésből eredő kötelezettségeit teljesítette volna, nyilvánvalóan - a kérelmező Zrt. által már a közigazgatási eljárás során csatolt iratokból egyértelműen megállapíthatóan - a felperes kölcsöntartozását nem egyenlítette ki, így a gépjármű törzskönyvével a Zrt.-t jogszerűen rendelkezőnek kellett tekinteni. Ebből következően fennállt a jogosultsága a gépjármű forgalomból történő ideiglenes kivonásának kezdeményezésére is.

Az opciós jogra vonatkozó jogerős ítéletbeli fejtegetést a Kúria a jogerős ítélet indokolásából mellőzi. Ennek az oka az, hogy a közigazgatási perben eljáró bíróság polgárjogi igényt nem bírálhat el és jelen esetben az opciós jog gyakorlása és a kölcsönszerződés nem teljesítéséből eredő következmények elváltak egymástól. A közigazgatási perben kizárólag a keresettel támadott határozatokban foglalt rendelkezés jogszerűsége volt felülvizsgálható, ez pedig a forgalomból történő ideiglenes kivonásra vonatkozott, nem pedig az opciós jog gyakorlására.

Az opciós jog tekintetében nem a közigazgatási per bíróságának, hanem polgári bíróságnak van hatásköre.

A közigazgatási perben a bíróság kizárólag azt vizsgálhatta, hogy a Zrt. jogosult volt-e a közlekedési hatóság felé a kérelem benyújtására és a kérelem tárgyában a hatóságok jogszerű döntést hoztak-e. A Kúria egyetértett az elsőfokú bíróság azon jogi álláspontjával, hogy a közigazgatási határozatok megalapozottak és jogszerűek voltak.

Minderre tekintettel a Kúria megállapította hogy a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabályokat nem sértette meg, ezért azt Pp. 275.§ (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A felülvizsgálati eljárásban felmerült alperesi perköltség megfizetésére a Kúria a felperest a Pp. 270.§ (1) bekezdés folytán alkalmazandó Pp. 78.§ (1) bekezdés szerint kötelezte.

A tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt, az 1990. évi XCIII. törvény 50.§ (1) bekezdése szerinti felülvizsgálati eljárási illeték viselésére a felperes a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13.§ (2) bekezdése értelmében köteles.

Budapest, 2014. október 22.

Dr. Kárpáti Zoltán s.k. a tanács elnöke, Dr. Fekete Ildikó s.k.
előadó bíró, Dr. Sugár Tamás s.k. bíró

A kiadmány hiteléül:
tisztviselő